Rekenkamer Nijmegen
De Rekenkamer neemt een onafhankelijke positie in binnen de gemeente Nijmegen

Nijmegen

Handreiking voor de gemeenteraad

Vragen en aandachtspunten voor (de voorbereiding van) de behandeling van stukken rond begroten en verantwoorden.

Is de **begroting** realistisch?

De ervaring leert dat de ambities in de begroting (te) hoog zijn. Het kan verstandig zijn om de begroting te (laten) toetsen op uitvoerbaarheid. Belangrijke punten om op te letten zijn de ontwikkeling van de eigen gemeentelijke baten (zoals belastingen, leges en huren), de onderbouwing van ramingen van lasten met een groot financieel of maatschappelijk belang, de beschikbare ambtelijke capaciteit (zie ook de volgende vraag), de afhankelijkheid van externe partijen en geschatte doorlooptijden. Overzichten van de historische realisatie kunnen behulpzaam zijn bij het beantwoorden van deze vragen.

Is in de **begroting** informatie beschikbaar over personeel, de gemiddelde bezetting en het ziekteverzuim, waarmee mede getoetst kan worden of ambities haalbaar zijn?

De beschikbare ambtelijke capaciteit is een belangrijke factor voor de uitvoerbaarheid van de begroting. Geeft de paragraaf bedrijfsvoering een beeld van de bezetting en daarmee van de eventueel daaruit voortvloeiende knelpunten voor de taakuitvoering of te verwachten meerkosten voor inhuur? Zo niet, doe dan navraag bij het college.

Is bij een **begrotingswijziging** (als onderdeel van de voortgangsmonitor) waarin het gaat om **extra lasten** helder hoe realistisch het is dat de activiteit nog wordt uitgevoerd?

Wanneer door het college geen helder antwoord wordt gegeven op de vraag of de besteding van de lasten realistisch is, zou als vuistregel gehanteerd kunnen worden om vanaf de zomer terughoudend te zijn met het honoreren van extra lasten voor het lopende begrotingsjaar. Het risico op onderbesteding is in die gevallen namelijk zeer groot.

Is bij een **begrotingswijziging** (als onderdeel van de voortgangsmonitor) waarin het gaat om **lagere lasten** helder wat dit betekent voor het uitvoeren van de activiteit of het realiseren van het doel?

Als het college meldt dat de lasten lager uitvallen, klinkt dat positief: er is geld over. In de praktijk kan dit twee totaal verschillende dingen betekenen. Of de afgesproken activiteiten en doelen zijn volledig behaald, maar met minder middelen. Of er is geld over, omdat gepland beleid niet is uitgevoerd, projecten stilliggen of doelen niet zijn gehaald (bijvoorbeeld door personeelstekort of vertraging). Wanneer dit niet helder is, zou de raad onbewust kunnen instemmen met het stoppen of versoberen van activiteiten waartoe hij eerder zelf via de begroting heeft besloten.

Meer vragen en aandachtspunten op de achterkant ➜

Handreiking voor de gemeenteraad

Is bij een **begrotingswijziging** (als onderdeel van de voortgangsmonitor) waarin het gaat om **extra baten** helder hoe realistisch het is dat deze baten nog kunnen worden ingezet?

Wanneer door het college geen helder antwoord wordt gegeven op de vraag of de extra baten nog ingezet kunnen worden, kan het zuiverder zijn om te besluiten die baten in een bestemmingsreserve te storten.

Is bij een **begrotingswijziging** (als onderdeel van de voortgangsmonitor) waarin het gaat om **lagere baten** helder wat dit betekent voor het uitvoeren van de activiteit of het realiseren van het doel?

Minder baten betekent vrijwel altijd dat de activiteit voor de gemeente duurder wordt (omdat de gemeente zelf het gat moet dichten), of omdat de activiteit moet worden versoberd of gestopt. Wanneer uit de begrotingswijziging niet helder wordt wat de gevolgen zijn van de lagere baten, doe dan navraag bij het college. Wanneer dit niet helder is, zou de raad onbewust kunnen instemmen met het versoberen van een eerder afgesproken activiteit of doel.

Wordt uit de **jaarstukken** duidelijk welke lessen uit de realisatie getrokken kunnen worden voor de begroting van volgend jaar?

De jaarstukken zijn het sluitstuk van één cyclus van begroten en verantwoorden. Omdat sprake is van een continu doordraaiende cyclus levert de verantwoordingsinformatie over de realisatie tevens input voor de volgende begroting. Wanneer duidelijk is dat de afwijking is veroorzaakt door een incident, zal geen aanpassing van de raming in de begroting aan de orde zijn. In andere gevallen ligt dit meer voor de hand. Doe als raad navraag bij het college als bij grote afwijkingen van de begroting niet wordt stil gestaan bij wat dat betekent voor de begroting van volgend jaar.

← Meer vragen en aandachtspunten op de voorkant